

Кушнір Ольга
студентка
Навчально-наукового інституту
дистанційної освіти
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ І ПРАКТИКА

В умовах ринкової системи господарювання комплексна оцінка фінансово-економічного стану підприємства є дуже важливим та інформативним показником. Аналіз та моніторинг фінансового стану дає можливість зробити висновки про забезпеченість, наявність і ефективність використання підприємством фінансових ресурсів, що відображає рентабельність, фінансову стійкість, об'єктивну оцінку динаміки, стан ліквідності, конкурентоспроможність й перспективи подальшого розвитку підприємства. Спроможність підприємства фінансувати власну діяльність та своєчасно здійснювати платежі підтверджує його задовільний фінансовий стан.

Фінансовий стан підприємства, що формується в процесі всієї його виробничо-господарської, комерційної діяльності й фінансових відносин підприємства. Тому оцінка фінансового стану є комплексним показником (системою показників), що всебічно характеризує стан підприємства. Дані показники – розрахунки, що ґрунтуються на звітах підприємства та іншій інформації, що використовуються для характеристики фінансової структури компанії. Їх можна розділити на групи:

- показники прибутковості;
- показники ліквідності та платоспроможності;
- показники фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- показники рентабельності підприємства;

- показники ділової активності;
- показники акціонерного капіталу.

Кінцевою метою фінансової діяльності підприємства є отримання прибутків через збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, як результат – нарощування власного капіталу й забезпечення стійкого фінансового стану.

Основне джерело фінансування розвитку підприємства – це прибуток. Діяльність підприємства орієнтується на забезпечення зростання прибутку або хоча б його стабілізацію на певному рівні.

Прибуток – це та частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу та комерційну діяльність підприємства, тобто – прибуток є головним показником результативності.

Показниками прибутковості підприємства є прибуток та рентабельність.

Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів. Тому для аналізу його доповнюють показником рентабельності.

Залежно від формування та розподілу виокремлюють кілька видів прибутку:

- загальний прибуток (балансовий прибуток) – весь прибуток підприємства, одержаний від усіх видів діяльності, до його оподаткування та розподілу;
- прибуток після оподаткування (чистий прибуток) – прибуток, що реально поступає в розпорядження підприємства.

Існують також поняття валового, маржинального та операційного прибутку.

Валовий прибуток – це різниця між виручкою та виробничими витратами (собівартістю продукції, визначеною калькулюванням за неповними витратами). Це поняття включає власне прибуток і, так звані, невиробничі (адміністративні, комерційні) витрати.

Операційний прибуток (чистий прибуток) – різниця валового прибутку та невиробничих витрат.

Маржинальний прибуток – обсяг виручки від продажу продукції за мінусом змінних витрат. Він включає власне прибуток і постійні витрати.

Рентабельність – це відносний показник ефективності роботи підприємства, котрий у загальній формі обчислюється як відношення прибутку до витрат (ресурсів). Рентабельність має кілька модифікованих форм залежно від того, які саме прибуток і ресурси (витрати) використовують у розрахунках.

Передусім виокремлюють рентабельність інвестованих ресурсів (капіталу) і рентабельність продукції. Рентабельність інвестованих ресурсів (капіталу) обчислюється в кількох модифікаціях: рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність акціонерного капіталу.

Термін «ліквідність» позначає швидкість, з якою актив може бути конвертований в гроші без відчутної втрати вартості.

Здатність підприємства відповідати за поточними зобов'язаннями є надважливою для всіх користувачів фінансової звітності. У випадку коли підприємство не може підтримувати короткострокову платоспроможність, воно не зможе підтримувати довгострокову здатність платити за боргами. Навіть якщо рентабельність є високою, компанія може виявитися банкрутом за умови, що короткострокові зобов'язання перед кредиторами не будуть погашені.

Умовою життєздатності підприємства й основою його розвитку в конкурентному ринку є його стабільність(стійкість).

Стабільність фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки обумовлена значною мірою його діловою активністю, що залежить від шпроти ринків збуту продукції, його ділової репутації, ступеня виконання плану за основними показниками господарської діяльності, рівня ефективності використання ресурсів і стабільності економічного зростання.

Ділова активність підприємства у фінансовому аспекті проявляється, насамперед, у швидкості обороту його коштів. Аналіз ділової активності

полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних коефіцієнтів оборотності, основними з яких є:

- коефіцієнт оборотності активів;
- коефіцієнт оборотності оборотних засобів;
- коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості;
- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості;
- коефіцієнт оборотності матеріальних запасів;
- коефіцієнт оборотності основних засобів;
- коефіцієнт оборотності власного капіталу;

Важливість показників оборотності пояснюється тим, що характеристики обороту багато в чому визначають рівень прибутковості підприємства.

Під час аналізу показників діяльності підприємства важливе значення має і розрахунок групи показників прибутковості. Потрібно вивчити процес формування й використання прибутку, визначити зміни та оцінити чинники, що призводять до їх варіації.

Список використаних джерел

1. Кобилецький В. Р., Відносні показники ліквідності і платоспроможності / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «FinancialAnalysisonline» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/102-vidnosni-pokaznyky-likvidnosti> (дата перегляду: 04.11.2019)

2. Любенко А.М. Економічна сутність форм і видів державного фінансового контролю. Податкова та фінансово-кредитна політика держави і механізми її реалізації в регіонах України. / А. М. Любенко // НАН України. Ін-т регіон. досліджень. – Львів : ДПА Друк, 2001. – Вип. 24 – С. 382–397.

3. Ткаченко С.О. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / С.О. Ткаченко. – Харків.: Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2008. – 312 с.

4. Єремян О.М. Прибуток як економічна категорія / О.М. Єремян // Вісн.Технол. ун-ту Поділля. Економічні науки. – 2004. – Ч. 2, т. 1 (59), № 1. – С.191–194.

5. Уткіна Н.В. Економічний зміст фінансового результату діяльності підприємства: історичний аспект / Н. В. Уткіна // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2007.– С. 133–137.

Левицька Андріана

Студентка 3 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Чорнобай Л.М.,**

к.е.н., доцент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі

та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Зайнятість як економічна категорія - діяльність працездатного населення, спрямована на створення продукту. Зайнятими вважаються ті, хто бере участь у виробництві продукції, виготовленні товарів і наданні послуг. Повнота зайнятості економічно активного населення визначається за кількістю відпрацьованих днів за певний відтинок часу. Економічно активне населення це:

- особи найманої праці;
- постійні працівники;
- сезонні працівники;
- сезонні та випадкові працівники й особи, котрі тимчасово не працюють з об'єктивних причин;
- особи, які навчаються і суміщають роботу в режимі неповного робочого дня;
- учні й особи, що відбувають професійну підготовку на виробництві та отримують стипендію або заробітну плату.

Вважаються зайнятими ті, хто: